

การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์
แปลงใหญ่โคเนื้อ อำเภออ่อนพิบูลย์
เลขที่ 19/1 หมู่ 2 ตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความเป็นมา

นายปิ่นณรงค์ สมัยสง ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เล่าว่าประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลควนพังมีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหลัก อาชีพทำนาให้ผลผลิตดีแต่มีราคาถูก ประกอบกับประสบปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้งทำให้มีรายได้ไม่พอต่อการดำรงชีพ จึงได้เริ่มกิจกรรม

การทำไร่นาแบบสวนผสมและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาประยุกต์ใช้ โดยให้วิถีธรรมชาติเกื้อกูลกันเอง เช่น เลี้ยงปลาในร่องสวน เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ นำมูลโคและแพะมาใช้เป็นปุ๋ยและทำก๊าซชีวภาพ ทำให้ช่วยลดค่าใช้จ่ายและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ปี 2554 ได้รวมตัวกับสมาชิกในพื้นที่ จำนวน 12 คน จัดตั้งกลุ่มชื่อว่า “กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลควนพัง” และในปี 2555 ได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ทะเบียนเลขที่ 56-8-80-22-2-3987 มีสมาชิกรวม 71 คน ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานกรมปศุสัตว์โดยเฉพาะสำนักงานปศุสัตว์อำเภออ่อนพิบูลย์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์วิจัยและพัฒนาการปศุสัตว์เขต 8 และศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สุราษฎร์ธานี ปัจจุบันเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความสนใจ มีการจัดประชุมกลุ่ม ทุกวันที่ 27 ของเดือน โดยรายงานบัญชีการเงินต่อที่ประชุมกลุ่ม มีการจัดสรรและแบ่งปันวัสดุครุภัณฑ์ที่ได้รับการสนับสนุนให้สมาชิกอย่างทั่วถึง ยุติธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกสูงสุด จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งพื้นที่ คน สินค้า พบว่า

- **พื้นที่** เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีการคมนาคมสะดวก และไม่มีความเหมาะสมในการทำนา จนปี 2558 ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการลดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน ของศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สุราษฎร์ธานีซึ่งได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์หญ้าและปุ๋ยให้แก่กลุ่มเพื่อลดพื้นที่ทำนา มาปลูกพืชอาหารสัตว์ และปี 2560 กลุ่มได้เข้าร่วมพื้นที่ตามนโยบาย Zoning by Agri-Map ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- **คน** สมาชิกกลุ่มที่มีความรักความสามัคคี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ปี 2557 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ดีเด่นระดับเขต ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มเศรษฐกิจและสังคมต้นแบบที่มีการบริหารจัดการภายในกลุ่มด้วยวิธีการสหกรณ์ ตามวาระแห่งชาติด้านสหกรณ์ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 สมาชิกกลุ่มได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ในการประกวดเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ประจำปี 2560 ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิก มีสมาชิกกลุ่มเป็น Smart Farmer 2 ราย

- **สินค้า** สินค้าหลักที่สำคัญของพื้นที่ คือ โคเนื้อ เป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรมีความรู้และความชำนาญในการเลี้ยงเป็นอย่างดีมีแม่พันธุ์โคเนื้อที่สุขภาพแข็งแรงให้ผลผลิตลูกที่ดี

- **ประเด็นหลักการพัฒนา** ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะอาหารสัตว์ เพิ่มผลผลิตมูลค่าให้แก่สินค้าโดยวิธีการปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธีผสมเทียม และแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ปี 2560 กลุ่มได้เข้าร่วมโครงการ “การส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่” โดยใช้ชื่อว่า แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนายพรภิรมย์ ฟุ้งตระกูล สัตวแพทย์อาวุโส ปศุสัตว์อำเภออ่อนพิบูลย์ เป็นผู้ให้คำปรึกษาและเป็นผู้จัดการแปลง

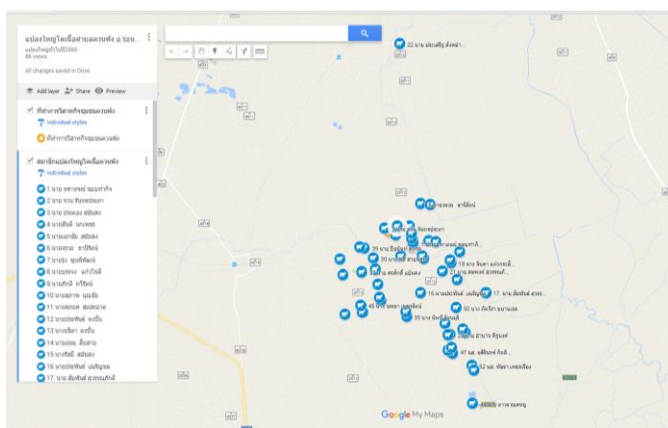
สถานการณ์ปัจจุบัน

ปี 2560 แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ใช้ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลควนพัง เลขที่ 19/1 หมู่ 2 ตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ เป็นสถานที่ดำเนินการ มีสมาชิก 60 ราย พื้นที่ดำเนินการ 326 ไร่ กระจายอยู่ในพื้นที่ 2 ตำบลคือ

1. ตำบลควนพัง เกษตรกร 50 ราย พื้นที่ 288 ไร่
2. ตำบลควนชุม เกษตรกร 10 ราย พื้นที่ 38 ไร่

ชนิดของสินค้าเป็น โคเนื้อ มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลรายบุคคลและอยู่ระหว่างการจัดทำพิกัดรายแปลง ในส่วนของการรวมตัวกันผลิตตามแนวคิดของโครงการแปลงใหญ่ได้มีการเสนอโครงการเพื่อดำเนินการดังนี้

1. การปลูกพืชอาหารสัตว์โดยปรับเปลี่ยนพื้นที่นาข้าวมาปลูกหญ้าแพงโกล่ามาใช้เลี้ยงโคขุน
2. การจัดสร้างโรงเก็บเสปียงอาหารสัตว์เป็นแหล่งอาหาร
3. การจัดสร้างโรงโคขุนแบบคอกรวมโดยรับซื้อเสปียงอาหารจากสมาชิกกลุ่ม
4. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

การบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ทีมผู้จัดการแปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลควนพัง อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย

1. นายพรภิรมย์	ฟุ้งตระกูล	ผู้จัดการ โทรศัพท์ 089-873-2367
2. นางสาวอรรัมภา	เต็มภาชนะ	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2. คณะกรรมการกลุ่ม

1. นายปิ่นณรงค์	สมัยสง	ประธานกลุ่ม
2. นายวิษณุพงษ์	วัตรสุนทร	รองประธาน
3. นายสุธรรม	จิวบุญชู	เลขานุการ
4. นายภักดี	ทวีรัตน์	เหรัญญิก
5. นายอนุชา	เม่งช่วย	ประชาสัมพันธ์

เป้าหมายในการพัฒนา

1. ลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์
 - 1.1 ปลูกพืชอาหารสัตว์ขึ้นมาใช้เอง ลดต้นทุนการผลิตแพงโกล่าจาก 120 บาท/ฟ่อน เหลือ 80 บาท/ฟ่อน
 - 1.2 ผลิตอาหารหมักเป็นคลังเสปียงสำรอง ลดการใช้อาหารชั้น

2. การปรับปรุงพันธุ์และเพิ่มผลผลิตโคเนื้อ โดยใช้วิธีการผสมเทียม ซึ่งช่วงอายุลูกโค 1 ปี ถ้าเป็นวัวพันธุ์พื้นเมืองจะขายได้ราคาประมาณ 8,000 บาท/ตัว แต่ถ้าเป็นลูกโคที่ได้จากการปรับปรุงพันธุ์จะขายได้ราคาประมาณ 15,000 บาท/ตัว
3. เพิ่มคุณภาพการจัดการ พัฒนาฟาร์มโคเนื้อให้เป็นฟาร์มมาตรฐาน
4. การตลาด ผลิตโคขุนตามความต้องการของตลาด นำโคเข้าโรงขุนให้ได้เนื้อที่มีคุณภาพและส่งเข้าตลาดโคค้าขายโคภาคใต้และแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคต

การบริหารจัดการ

1. ด้านการลดต้นทุน มีการกำหนดเป้าหมายที่จะลดต้นทุนการเลี้ยงโคคืออาหารสัตว์ให้ถูกลง โดยส่งเสริมให้มีการปลูกหญ้าแพงโกล่าซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยการลดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Zoning by agri-map จากการปลูกข้าวมาปลูกหญ้า ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์หญ้าจากศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สุราษฎร์ธานีและขอให้สมาชิกแปลงใหญ่มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ของตนมาปลูกหญ้าแทนการปลูกข้าว ซึ่งสมาชิกมีความพึงพอใจ สามารถลดต้นทุนการเลี้ยงโคเนื้อได้จริง จากที่ซื้อหญ้าแพงโกล่าอัดฟ่อนก่อนละ 120 บาท มาผลิตเองเหลือฟ่อนละ 80 บาท

2. ด้านการปรับปรุงพันธุ์เพื่อเพิ่มผลผลิตโคเนื้อ ใช้วิธีการผสมเทียมเข้ามาช่วยในการปรับปรุงพันธุ์ มีการประชุมและให้ความรู้เกี่ยวกับการผสมเทียม การจับสัตว์โคเนื้อที่ถูกต้องการตรวจท้องซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ผสมเทียม สำนักงานปศุสัตว์อำเภออรอนพิบูลย์ ทำให้ได้โคที่เจริญเติบโตเร็วมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

3. ด้านการบริหารจัดการเครื่องจักรกล ได้รับสนับสนุนเครื่องตัดสับพืชอาหารสัตว์ และเครื่องผสมอาหาร จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้บริการสมาชิกเพื่อใช้สำหรับผลิตอาหารหมักเพื่อเป็นคลังเสบียงสำรอง

4. การตลาด ติดต่อกับตลาดค้าขายโค-กระบือศูนย์กลางภาคใต้เพื่อรองรับโคเนื้อ โครงการสร้างโรงฆ่าสัตว์โคในพื้นที่เพื่อให้ได้การผลิตเนื้อที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน

5. การส่งเสริมอาชีพเสริมสร้างรายได้ ส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้เสริมจากการขายหญ้าเพิ่มจากที่เหลือจากการเลี้ยงสัตว์ของตนเอง

การขับเคลื่อนและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - บริหารจัดการ/ขับเคลื่อนนโยบาย
 - โครงสร้างพื้นฐาน/ชลประทาน
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - บริหารจัดการ/ขับเคลื่อนนโยบาย
 - โครงสร้างพื้นฐาน/ชลประทาน
 - ถ่ายทอดความรู้
 - สนับสนุนปัจจัยการผลิต
 - สนับสนุนเครื่องมือหรืออุปกรณ์
 - ติดตามปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและปรับปรุง
3. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
 - ส่งเสริมด้านการตลาด
4. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
 - การทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนการผลิต
5. สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - โครงสร้างพื้นฐานการปรับปรุงบำรุงดิน
6. โครงการชลประทานที่ดูแลพื้นที่
 - ดูแลเรื่องการจัดการน้ำให้เพียงพอกับการทำแปลงใหญ่
 - พิกัด GPS ข้อมูลรายแปลง
7. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ช่วยดูแลจัดหาด้านการตลาดให้รองรับกับผลิตภัณฑ์ของแปลงใหญ่
8. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 - สนับสนุนงบประมาณเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการ เพื่อช่วยลดต้นทุนการสั่งซื้อ
9. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
 - ค้นหาตลาดเพื่อช่วยรองรับผลิตภัณฑ์
10. สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์
11. สภาหอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - สนับสนุนด้านการตลาดโดยเฉพาะการนำสินค้าจำหน่ายห้างสรรพสินค้า

ผลกระทบจากการดำเนินงาน

การทำรูปแบบแปลงใหญ่ เกษตรกรสมาชิกได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการดำเนินต่างๆแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

1. ด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวมาปลูกหญ้าแทน จะทำให้สภาพระบบนิเวศดีขึ้น สร้างความสมดุลแก่ธรรมชาติ
2. ด้านสุขภาพ การทำโคขุนที่ถูกต้อง ได้ผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อที่มีคุณภาพมาขายในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์เนื้อที่ถูกลักษณะ ปลอดภัยจากเชื้อโรค มีสุขภาพแข็งแรง
3. ด้านสังคม เกษตรกรมีการรวมตัวกัน ได้แลกเปลี่ยนทัศนคติและความคิดเห็นต่างๆต่อกัน ทำให้เกษตรกรมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น ก่อเกิดความสามัคคีขึ้นภายในพื้นที่ มีการดำเนินการของแปลงต้นแบบเป็นตัวอย่างในการนำไปพัฒนาพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป
4. ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากเดิม มีความมั่นคงในรายได้ ได้รับการจัดหาและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ช่วยลดต้นทุนการผลิต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

1. คน พื้นที่ มีการวิเคราะห์ข้อมูลและช่วยกันแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด
2. การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ เพิ่มการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม เพื่อสร้างแรงกระตุ้นผลักดันให้มีความสนใจและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่ให้ดีขึ้น
3. ผู้จัดการแปลงเข้าใจเกษตรกร และรู้จักพื้นที่เป็นอย่างดี มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน
4. เกษตรกรต้นแบบมีความสามารถ และมีความรู้ที่จะถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกได้เป็นอย่างดี
5. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลควนพัง เป็นแหล่งสำหรับเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่สมาชิกแปลงใหญ่ เป็นสถานที่ที่ได้รับการสนับสนุนจากหลายโครงการเช่น โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงสามารถที่จะมีหน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการดูแลสุขภาพโคของเกษตรกรเป็นระยะทำให้ลดการเกิดโรคและให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง
6. ประธานกลุ่มเกษตรกรและทีมงาน มีความรู้พื้นฐานในการเลี้ยงโคและการปลูกหญ้าเป็นอย่างดี มีความขยัน ซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะ

ที่มาของข้อมูล

1. นายพรภิรมย์ พึ่งตระกูล ปศุสัตว์อำเภออรอนพิบูลย์
2. นางสาวอรรณีมา เต็มภาชนะ นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
3. นายปิ่นณรงค์ สมัยสง ประธานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
4. สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ตำบลควนพัง อำเภออรอนพิบูลย์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช เบอร์โทรศัพท์ 075-356 254 E:mail : pvlo-nst.dld.go.th
 สำนักงานปศุสัตว์เขต 8 เบอร์โทรศัพท์ 077-282 320 E:mail : rg08_urt@dld.go.th

ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์
 สำนักงานปศุสัตว์เขต 8
 31 สิงหาคม 2560
